
"Messaggio e itinerari Copernicani. Celebrazioni Italiane del V Centenario della nascita di Niccolò Copernico 1473-1973", Bronisław Biliński, Wrocław 1989 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 35/2 - 3, 429-430

1990

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tym posługiwali się oni rysunkami podobnymi do indiańskich. Przedstawił też zapoczątkowane i kontynuowane obecnie próby zmierzające do ujednoczenia pisma sylabicznego na Grenlandii, w Kanadzie i na Alasce.

Wszystkie rozdziały recenzowanej pracy cechuje świetnie przemyślana kompozycja i umiejętny dobór różnych ciekawostek przyczyniających się do wzrostu zainteresowania nawet najtrudniejszymi problemami językoznawstwa. Na wyróżnienie zasługuje również opis przyrody Arktyki i trudnej egzystencji jej mieszkańców zmuszonych do całkowitej samowystarczalności. Szczególnie pasjonujące są opisy sposobów polowań na foki i karibu, jak też relacje o wierzeniach, zabobonach i mitach oraz o adopcjach dzieci i dorosłych, a poza tym o potędze szamanów. Nie bez znaczenia jest też doskonała charakterystyka Eskimosów grenlandzkich i kanadyjskich. Warto zaznaczyć, że pracę cechuje głęboki humanizm równoznaczny z cennymi aspektami wychowawczymi. Zastosowana przez autora metoda narracji czyni publikację interesującą nawet dla odbiorców nie obeznanych z eskimologią.

Jakkolwiek w wykazie literatury nie można było zamieścić wszystkich tytułów, to jednak zaprezentowane pozycje (ogółem 82), przeważnie zagraniczne, są bardzo atrakcyjne i mogą z powodzeniem służyć każdemu, kto pragnie pogłębić swoje wiadomości o Arktyce i jej mieszkańcach.

Cennym uzupełnieniem książki są liczne ilustracje, w tym udane rysunki, tabele i mapy, wśród których należy wymienić *Migracje Eskimosów ok. 1500 roku* i *Rozproszenie Eskimosów w dobie obecnej*. Do jej lepszego zrozumienia i przyswojenia przyczynia się również słowniczek niezbędnych nazw i terminów wraz z krótkimi objaśnieniami i etymologią.

Znikomy nakład (790 egzemplarzy) sprawił, że nie można jej już nabyć i dlatego rychłe wznowienie będzie pożądane. W następnym wydaniu tej wartościowej pozycji wartołoby uwzględnić fotografie lub rysunki najbardziej charakterystycznych zwierząt i roślin tego regionu.

Roman Karczmarczyk
(Wrocław)

Bronisław Biliński: *Messaggio e itinerari Copernicani. Celebrazioni Italiane del V Centenario della nascita di Niccolò Copernico 1473-1973*. Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk—Łódź 1989, s. 1-215, ilustr. Accademia Polacca delle Scienze. Biblioteca e Centro di Studi a Roma. Conferenze 97.

Znana seria wydawnicza *Konferencje Stacji naukowej Polskiej Akademii Nauk w Rzymie*, wychodząca od 1959 r. zbliża się do swej jubileuszowej setnej publikacji, która przypadnie na trzydziestolecie istnienia serii. Większość tomów serii dotyczy zagadnień stosunków polsko-włoskich w dziedzinie naukowej i artystycznej od średniowiecza do naszych czasów. Seria ta miała zawsze wysoką rangę naukową, a wśród autorów znaleźli się wybitni uczeni i badacze w różnych dziedzinach nauk społecznych — Tadeusz Kotarbiński, Władysław Tatarkiewicz, Mieczysław Brahmer, Aleksander Gieysztor, Bogdan Suchodolski, Stefan Kieniewicz, Jan Białostocki. Prace ogłoszone w serii *Konferencje* mają bardzo duże znaczenie dla historii nauki polskiej, a sama seria w całości obcojęzyczna stanowi jeden z ważnych czynników przekazywania za granicę osiągnięć naszej nauki.

Tom 97 zawiera pełny wykaz i omówienie uroczystości, które odbyły się we Włoszech w roku 1973 z okazji pięćsetlecia urodzin Mikołaja Kopernika. Uroczy-

stości okolicznościowe odbyły się w tych miastach, w których przebywał i studiował Kopernik, a także w wielu innych naukowych ośrodkach włoskich. Kopernikańska rocznica była doniosłym wydarzeniem naukowym we Włoszech, a tom stanowi jego pełną dokumentację wzbogaconą jeszcze o dwa wstępne studia dotyczące duchowego przesłania dzieła Kopernika i itinerarium astronoma w Italii.

Red.